

NÉPÜNK

Director și Șefredactor: **Wasserstrom Sándor****REVISTA EVREIASCĂ**Redactor responsabil: **Leitner Zoltán**

Vértüdő Haifa mellett és Haifában

Ne tagadjuk, hajmeresztő hírek érkeznek Palesztina felől. Elkéserítő borzalmak. Csak ha a haifai eseményeket figyeljük, úgy érezzük, hogy ezt nem lehet tovább idegekkel bírni. Kirjat Choreset kolónián hatvan német-zsidó család akart új életet kezdeni. Új világrészben, új klíma és életlehetőségek nehézségei között. És élni akarásuk ugylát-szott, hogy győzedelmeskedni fog. Most pedig jön a rémhir. Egy egyszázötven főből álló, khaki uniformisba öltöztetett, fegyverekkel dusan felszerelt arab terrorbanda éjnek idején megrohanta a telep külső házait és Smul Buttermant, feleségét és két éves kislányát, meg Spiegler nevű asszonyt 11 éves fiával a legkegyetlenebb módon kiirtották. A dánosi cigányrablógyilkosok nem voltak olyan kegyetlenek, mint ezek a feketekepű arab banditák. Összekaszabolták a hitleri pokolból menekült szerencsétleneket, akik után a gyűlölet fegyvereket küldött, hogy miután elvette vagyonukat, hikergette őket a világba, még csempészett fegyverekkel arab banditák útján elvegye életüket is. Ez a zsidó tragédia csimborasszója. A kolónia, a Karmel-hegy északkeleti lejtőjén van, a Nahalal felé vezető úton. Amikor a tiz segédrendőr odaért és a nahalali gépesített zsidó rendőrsztag, már a felgyújtott házat találták és a kiirtott családok elszenesedett holttestét.

Néhány arab is elesett a banditák közül és rendőrkutyákkal keresik a nyomukat. Ezt azonban bizonyára hibáztatják azok a megkerült agyu zsidók, akik itt a gálutban és ott Palesztinában is még mindig azt az örültséget prédikálják, hogy nem lehet „ártatlan arabokon” bosszút állani, amiért a „többiek” ilyen kegyetlenek. Szerintük, amikor a rémtett után odament a rendőrség, meg kellett volna kérdezzék a gyilkosokat, hogy a 150 ember közül melyik volt a defacto gyilkos és ezeket elítélni. Szerintük a havlaga örök szégyenét hirdető szerint nem lehet általánosítani és az „ártatlan arabok”-at ne sújtsa a büntetés. Mi úgy hiszünk, hogy ezért a ferde felfogásért történnek még meg ezek a rémségek, hiszen folyton újabb és újabb erőre kap az arab gazság. Látják, hogy nem történik bántódása annak sem, aki bombákat dob, látják, hogy a dicső brit hadsereg nem tud két és fél év alatt rendet teremteni és a közbiztonságról gondoskodni, akkor nem is csodáljuk, hogy a Haifa mellett lezajlott rémségek éjszaka-ját újabb bombamerénylet követte, amely 40-50 ember halálát okozta a haifai zöld-séges piacon.

Ha nincs aki erélyes kézzel elfojtsa ezeket az alantas, keleti vadsággal elköve-tett rémtetteket, ha a zsidó vezetők egyré-sze és a palesztinai munkásság rosszul fel-fogott „humanizmusból”, könyvszagu elmé-letek alapján még mindig az „igazi gyilkost” nyomozza és nem válaszol a szemétszemé-rt elv alapján, akkor ennek borzalmas követ-

kezménye az, hogy éjnek idején két éves gyermekek szemét szurják ki és nyakukat vágják el szüleik szemeláttára a pusztai arab vadállatok. Jóságáról prédikálni akkor, amikor a másik kezében bomba van: ez a gálut gyáva mentalitása, amely két éve csö-döt mondott Palesztina földjén. Az ártatlanul kiontott német és lengyel zsidók vére az égre kiált és ha a palesztinai zsidóság nem ébred fel a „havlaga” szerencsétlenségének megszüntetésére, akkor — sajnos — nem az utolsó hir az, amit rémségekről hal-lunk Palesztina felől.

Andrássy-ut 60.

A budapesti Andrássy-ut a világ egyik legszebb uccája. De azért vannak „szépség-hibái”. Például nekünk nem a házak orna-mentikája ellen volna kifogásunk, hanem bizonyos emberek ellen, akik ott laknak. Így például az Andrássy-ut 60. számú ház nem tetszik nekünk — pedig a Pesti Izrelita Hitközség tulajdona. Igen, a hitközség tu-lajdona, amelyet Perlmutter Izsák festőmű-vészől örökölt. De a haszonélvezeti jog öz-vegyét és leányát illeti meg, akit Achmed Mirza perza herceg vett feleségül. Ez a gyöngyház-fényességű hercegnő a Magyar Nemzeti Szocialista Párt Hungarista Mozga-

lom-nak adta ki bérbe a ház több lakását. Ezzel azonban kiszorította a ház többi la-kóit is és a megüresedett helyiségeket a lármás nyilasok okupálták. Nem tudjuk, miért volt ily kegyes Mirza hercegnő, de aki, ahogy mondani szokás, „jól megjárta”. Hónapok óta nem fizet ez a nyilas társaság, amely az összes antiszemita megmozduláso-ka inscenizozta Magyarországon. Hiába szólítja fel fizetésre a hercegnő Széchenyi grófit, a nyilasok egyik vezérét, nem fi-zetnek. Már negyven ezer pengő (egymillió kétszáz ezer lei) a kára a „haszonélvező-nek” és amint kijelentette a sajtó képvise-lőinek, „ennyit mégsem fizethetek rá a há-zamra azért, hogy szállást adtam a nyila-soknak.”

Nekünk ellenkező a véleményünk. Fi-zessen csak rá Achmed Mirza hercegnő, Perlmutter Izsák festőművész leánya, aki a pesti hitközség házában adott helyet a zsi-dógyűlölő nyilasoknak. Mindenesetre örven-detes jelenség, hogy a hitleri Németország-tól szutenizozott nyilasok nem tudják már a házbért fizetni, holott egymásután bérelték ki a házban levő lakásokat, mert a mozga-lom folyton nőtt és megkivánta az újabb hi-vatali helyiségeket.

Szép a pesti Andrássy-ut. De még szebb lesz, ha a hatóságok kilakoltatják majd a nyilasokat és eltűnnek a föld színéről is. Elég bajt és bánatot okoztak eddig is...

Újabb zsidó kivégzés előtt Palesztinában

London. Az elmúlt év őszén Mordche Schwartz zsidó segédrendőr őrt állott a volt tőkormányszónak, Wauchope-nak reziden-cijája előtt és akkor állítólag agyonlőtte a vele együtt őrtálló arab rendőrt. Ezért a palesztinai bíróságok halálraítéltek és azóta a jeruzsálemi fogházban őrzik. Számos fe-felebbezés, főleg az angol zsidóság nagy szervezetenek, a „Board of Deputies”-nek intervenciójára az angol koronatanács is foglalkozott az ügygel és a kérdés megtár-gyalása után jóváhagyta a halálos ítéletet. Tekintettel arra, hogy ez a legfelsőbb in-stancia, el lehetünk készülve arra, hogy rö-videsen újra végrehajtanak halálos ítéletet egy zsidón Palesztinában.

A VÉRES VASARNAP.

A legutóbbi vasárnapon sorozatosan történtek terrorcselekmények. Haifában vé-res összeütközés volt zsidók és arabok kö-zött. Az összes merényleteket és támadáso-ka messze felülmúlja az az újabb merény-let, amely hetfőn történt a haifai zöld-ség-piacon. A bombamerénylet után úgy nézett ki a piactér, mint egy véres csatatér. Házak és bódék dőltek össze. Számos helyen tűz is ütött ki a merénylet után. Több zsidó áruházat is felgyújtottak. A rendőrség va-lamennyi Haifába vezető utat lezárta és

megszakították az ország belsejével való távbeszélő összeköttetést is. Jaffában álta-lános sztrájk ütött ki. Mindenféle angol rep-ülőgépek keringenek. Nazaret közelében két arabot agyonlőttek, Karmel hegyén pe-dig egy zsidó holttestét találták meg. A haifai véres bombamerénylet veszteséglaj-stroma 43 halott és 80 sebesült.

Az angol hatóságok újra fogadkoznak, hogy rendet fognak teremteni, de eddig a fogadkozásokon kívül semmiféle pozitívu-mot nem lát a palesztinai lakosság.

A héber lapok rámutanak arra, hogy a Jaffa és Tel-Aviv határában történt leg-utóbbi bombamerényletek, valamint a Hai-fában és Jeruzsálemben történt bombarob-banások semmiesetre sem zsidó részről történt megtorlások, hanem arab terrorcselek-mények. Az arab bandavezetők politikája arra irányul, hogy nemcsak a zsidókat, ha-nem az arabokat is izgalomban és félelem-ben tartsák véres terrorcselekmények elkö-vetése által. A rendőrségi vizsgálattal egy-idejűleg a zsidó középpártok és baloldal fe-lős vezetői külön nyomozásokat indítottak be a merényletek mozgató erőinek felderíté-sére. A kormány eredetileg arab rendőr-tiszta bízta ezen terrorcselekmények kivizs-gálását, a Jewish Agency tiltakozására azonban zsidó rendőrtisztre ruházta azt a megbízatást.

Ardeali ortodox zsidó szülők figyelmébe!

Stern Magda középiskolai tanárnő, a budapesti ortodox hitközség által létesített leánytovábbképző igazgatója egy minden követelményeknek megfelelő leányintézetet nyitott. Az intézetben leány növendékek hithű, vallásos környezetben és szellemben: a műveltség legmagasabb fokát is elsajátíthatják. Az intézet lakója bármely más budapesti középiskola felsőbb intézet látogatója is lehet.

Felvilágosítást ad, esetleg részletes prospektussal szolgál az intézet vezetője:

STERN MAGDA, Budapest VII., Damjanich ucca 18 V/9.

Milyen a belzi rebbe udvartartása

Röviden ismertetjük a jelenlegi belzi rebbe életbeosztását és udvartartását. Rabbi Aharon, a jelenlegi „rebbe” negyedik a dinasztában. Különlegesen értékes kvalifikációi vannak. Ő az előimádkozó ennél a minjan-nál. Hétköznapokon mindenkor csak száraz ételeket eszik, csak szombaton eszik főtt ételeket. Természetesen ez az egyoldali étkezés hátrányosan befolyásolja egészségi állapotát.

A belzi rebbe jelenleg hatvan év körül van. Soha senkire nem enged rosszat mondan, minden zsidót szeret és magához ölel. Imáiban és tanulásában is nagyon gyors. A házában van egy rendkívül értékes könyvtár, amely az „Eiserne Stüb”-ben van, melynek falai vasból vannak, mert ezzel védekeznek a tolvajok és a tűz ellen.

Péntek este is ő az előimádkozó és a Tisch a hajnali órákig tart. Reggel, azaz a hajnali órákban is ő az előimádkozó, ő, aki a heti szidrárt felolvassa. A nagy imaházban több ezer embernek van helye. Az évente Belzbe jövő chasszidok számát 20.000-re becsülik. Az őszi nagyünnepeken körülbelül 8000 chasszid gyűl össze Belzben.

A rebbenek hat gyermeke él, ezek közül három néma. A belzi rebbenek most is még igen sok hive él, főleg otthon Lengyelországban, de Amerikából, Angliából, Csehszlovákiából, Magyarországról, Romániából is sokan felkeresik, részben személyesen, részben levelekkel.

A belzi rebbe méltó nagy híréhez és erő, kitartást ad hiveinek a mindennapi élet terheit viselni.

Három ardeali ortodox hitközség elnökválsága

Megemlékeztünk legutóbbi számunkban arról, hogy az oradeai hitközségben elnökválság van, amely Ullmann István lemondásával következett be. Most kapjuk a hírt, hogy ugyancsak elnökválság tört ki Baia-máren is, amennyiben Hirsch Jakab 15 éves elnöki működés után, beadta lemondását. A közgyűlésen jelenlevők kérték azonnal az elnököt, hogy ne hagyja ott az elnöki széket, mert ezzel teljesen zilálttá teszi a hitközség ügymenetét, azonban Hirsch Jakab kijelentése szerint, elhatározását nem másítja meg. A hitközség elöljárósága a lemondás óta újra foglalkozott az ügyvel és egy öttagú bizottságot küldött ki a főrabbi-val az élén, hogy igyekezzenek megmáskosítani a birni az elnököt. Különösen az készítette visszavonulásra az elnököt, mert már három éve szedetett pótgabellát, hogy a templomot ujjaépíttessék, de ez ugylátszik bizonyos körök ellenállásán meghiúsult. A képviselőtestületi tagok nagy csoportjának lemondása folytán súlyos elnökválság tört ki Clujon is.

Az oradeai, baia-marei és a cluji hitközségi elnökválságok az ortodox hitközségek körtünetét jelentik. Valamennyien olyan vezetők, akik önzetlenül dolgoznak a közösség érdekében. A mai viszonyok mellett kétszeresen kellene ügyelni arra, hogy bevált vezetők ne vesszünk el kedvüket és a megnövekedett nehézségekkel szemben arra rátermett és a közbizalom letéteményeseinek számító vezetők maradjanak az élén. Remélhetőleg ez a nagy ardeali hitközségeket közelről érintő elnökválság nem lesz általános, sőt olyképen fogják lokalizálni, hogy Ullmann István, az oradeai, Weisz Gyula, a cluji és Hirsch Jakab, a baia-marei hitközség élén maradnak és továbbra is dolgozni fognak a zsidó közösség érdekében.

Jabotinsky levele Ben Jozsef anyjához

Az Új Cionista Szervezet elnöke, Wladimir Jabotinsky táviratot küldött Slomo Ben Jozsef mártírhálált halt betarista anyjának. A Jabotinsky táviratának szövege a következő volt: „Vigasztaló szavunkat küldjük a megrabolt anyának. Fiának neve a legnagyobb hőseinek galériájában fog örökidőkre helyet kapni. Minden erőnket megfeszítettük, minden ajtón kopogtattunk a legutolsó pillanatig, hogy megmentjük őt. Szomorúak vagyunk, de egyúttal büszkék is arra, hogy ilyen bajtársunk volt, aki ilyen bátor volt és meghalt a hazáért.”

Jabotinsky levelet is irt Ben Jozsef édesanyjához, amelyben ezt írja: „Nővérem, nem érdemlem meg, hogy egy olyan nemes lélek nevét, mint a fia volt, ajkaimra vegyem. Amíg élni fogok, soha nem felejttem el és szívemben neve élni fog. Követői egy zsidó generáció vezetői lesznek.”

Az NCO világszervezet szintén táviratot küldött a Ros-Pinoh-i kolónia vezetőségének a következő tartalommal: „Vigasztaló üdvözlést küldünk. A hűség és heroizmus forrása lesz neve. Gyászunk büszkeséggel kevert, mert Slomo Ben Jozsef kötéllel nyakán rendkívül bátorságról tett örökidőkre tanúságot...”

A MAGYARORSZÁGI ORTODOX KÖZPONTI IRODA ÜLÉSE.

Budapest. A magyarországi Központi Iroda, tekintettel a zsidóságot érintő nagyszabású kérdésekre, összehívta központi bizottságát, amely három hónappal ezelőtt tartotta legutóbbi ülését. Az ülésen megjelentek a rabbi kar kiválasztásai és a világi tagok nagy számban. A gyűlést Kahan Frankl Samu központi irodai elnök vezette. A folyó ügyeket a legnagyobb részletességgel tárgyalták és a napirend legfontosabb tárgya a **vágatási tilalom** volt, amelyvel kapcsolataiban a jelenlevő rabbik különösen beható tanácskozást folytattak. Ennek a tilalomnak feloldása az illetékes kormányzati tényezők részéről még mindig komoly akadályokba ütközik, habár tagadhatatlan, hogy valamit enyhítették intranzigens álláspontjukból és az engedélyezés enyhébb megítélés alatt áll. A napirend második kérdése az az akció volt, amelyet a zsidótörvény meghozatala miatt az Iroda be akar indítani a rabbi kar bevonásával. Ez az akció a zsidóság komoly felkészítését te-
lozza, amihez az egész magyarországi zsidóság rendkívül áldozatkészségét kell majd kérni és igénybe venni. Tudomásul vette a bizottság azt is, hogy az ortodox zsidóság az eviani konferenciára, mint megfigyelőt dr. Deutsch Adolfot küldte ki Ezután folyó ügyeket tárgyalt a bizottság.

— Nehemia de Lieme lemondott tisztességéről és kilépett a cionista világszervezetből. (Amsterdam.) Nehemia de Lieme, aki a Cionista Világszervezet executívájának tagja volt és több ízben megválasztották a „Jodische Wachter”-ben bejelenti, hogy kilépett a cionista világszervezetből, mert ellene van Palesztina felosztásának és Weizman politikájának. De Lieme többek között a következőket írja: „Égy olyan cionista szervezetnek, amely Palesztina egy részéről hajlandó lemondani, nincsen joga magát továbbra is cionistának nevezni. Ezzel lemondott arról is, hogy a zsidókérdés radikális megoldását keresztülvigye”. Lieme ezzel végzi irását: „Az én kezeim nem ontották ezt a vért.” Lieme lemondása rendkívüli feltűnést keltett a cionista világban és mindinkább az a vélemény alakul ki, hogy a cionista világszervezet mai politikája nem helyes és feltétlenül revízióra szorul.

— Dr. Lange náctivezér az osztrák zsidókról. (Wien.) Egy gyűlésen dr. Lange és dr. July Gauleterek kijelentették, hogy az osztrák zsidókérdést nem lehet megoldani másképpen, csakis úgy, hogy a zsidók minél előbb elhagyják Ausztria területét. E célból mindent el kell követni, hogy ki legyenek éheztetve és ne legyen kenyerük keresetük ugyannyira, hogy azután maguk elmennek majd az országból.

Divatos

fürdőruhácskák,

habselyem bluzok,

nyári ingek,
férfi- és gyermek-
zokni jó minőségben olcsón

LONDON

kötődében

Látogasson meg szőnyegkiállításunkat új helyiségünkben
Str. Ep. Ciorogar. u.

Szebbnél szebb perzsaszőnyegek, bel- és külföldi fonalak. — Szőnyeg javítások. — Allandó tanácsok

„ORIENT”

Schulhoi Emilné, Oradea, Strada Ep. Ciorogariu No. 4. Telefon 1004.



A nagy párisi találkozás

Ma bennünket zsidókat még sokkal kisebb jelentőségű esemény is érdekel, mint az angol királyi pár párisi látogatása. Hogy miért érdekel? Mert minden esemény összefüggésben van a mi sorsunkkal. Erről sokat és sokszor irtunk már — de még mindig nem eleget.

Lássuk most a párisi nagy napokat. Amikor a francia republika üdvözölte, ünnepelte a brit birodalom legfőbb urát, valószínűleg a sok görögűz, diszfelvonulás mögött mélyreható tanácskozások is folytak. Ügylátszik Hitler is nagy jelentőséget tulajdonít ennek, mert különben nem küldötte volna ki Wiedman kapitányt, a szárnysegédét, hogy közvetlenül a párisi elutazás előtt tárgyaljon Halifax lorddal. Allitól megnyugtatta őket, hogy a csehszlovák köztársasággal szemben békés szándékai vannak. Lehet, hogy ez is taktika. Leplezni akarja készülődését amelyről a francia lapok azt írják, hogy legkésőbb augusztusban egy fegyveres konfliktusban fog kulminálni, amely a német és cseh állam között törne ki. Nem tudjuk mi sem és úgy véljük, hogy Hitler vezér és kancellár szavait Párisban is kellő értékére becsülik.

Mi csak azt konstatáljuk, hogy a nagy nyugati demokráciák hatalmas erőt képviselnek és nekünk zsidóknak biznunk kell abban, hogy ezek a hatalmak az Egyesült-Államokkal maguk mögött, még mindig kezükben tartják a világ sorsát. És addig jó nekünk, amíg ők a primhegedűsök. Amíg Hitler Londonba szalasztja embereit. Mert London tudja mit csinál. Nem hiába költ kétezer millió lejt fegyverkezésre. Ha ez meglesz, akkor bizonyára másképpen fog beszélni azokkal, akik nyugtalanítják ma a világ békéjét. Páris ünnepelte az angol királyi párt, majd megtudjuk idő múltán, hogy mit határoztak és milyen kihatással lesz az eseményekre.

MEZSY BÉLA

Lázadás a pusztában

A férfiak kettes sorokban haladtak végig az utatán uton. Fáradtak, kimerültek, elcsigázottak voltak valamennyien. Még a nassali-törzsbeli Náchbi, Waiszi fia, aki híres volt arról, hogy sohasem fárad a gyaloglásban, még ő is fáradtan vonszolta lábait a sivatag homokjában a Cálmon hegy lejtői alatt, míg a távolból fel nem tűntek a Kodes alatt táborozó testvérek sátrainak tizezei...

Kettes sorokban haladtak és valamennyinek vállán rud terhesedett, amelyre szőlő, gránátalma és füge volt aggatva... Ezt a Sésion kertjében szedték, Chebron alatt ezelőtt tizenhét nappal és oly szép volt még most is a gyümölcs, mintha most szedték volna le a chebronai gyümölcsösből... Kacéran és kíváncsian hamvasodott rájuk a gyümölcs, de Káleb, a szigorú és örökké megmondó, harcias természetű Káleb kiadta a parancsot, hogy Cálmon hegyétől kezdve már nem szabad hozzányúlni a magukkal hozott gyümölcsökhöz, mert ezt mintának viszik Izráel gyermekeinek, akik bizonyára már aggodva várják vissza az ország kikémlésére kiküldött törzsfőnököket. Még két-három napi utjuk van Edom pusztáján keresztül, az edomi határszélén emelkedik a Hor hegye, azon túl már otthon vannak a Paran síkságán táborozó testvéreiknél...

Fejüket lehajva ütemesen lépkedtek és halkán zümögtek magukban a Kut Dalát, azt az éneket, amelyre a fővezér és főpap tanították a törzsiöket, ezek a nemzetségek atyjait és az atyák a házak népét...

Nekünk zsidóknak ez semmiesetre sem lehet rossz, nem úgy mint a berlini vagy római tanácskozások...

A magyarországi zsidó

utazók

Egymásután adják ki a „társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvény” egyes végrehajtási utasításait. Ez a kacsaringós magyar ostor, amely legalább tizenötezer zsidó családnak veszi el a kenyerét, mindig újabb cifrázásokat kap, mint a jó hejehujás csárdás. Virtuosus tett ez, elvégre ki kell derülnön, hogy ki a legény a csárdában, illetőleg az irodákban, meg az üzemeknél. Most azonban egy kis szakadás állott be a folytonosan megjelenő végrehajtási utasításokban. Illetőleg egy kis „magyarozat”-féle, amely úgy szól hogy a kereskedelmi utazók, akik nem fizetést huznak, hanem proviziósok, nincsenek benne abban a bizonyos 20 százalékban.

Nincs indoklás, de tudja mindenki. A kereskedelmi utazókat nem lehet pótolni fajtisztá emberekkel. A „reizender”-eket nem lehet előráncigálni csak úgy mirnixdirnix, mert hiába fog bemenni a kollektívával, nem fog eladni, ha három predikátuma is lesz és a mintakofferen ötagu korona fog ékeskedni. Végre ezen a poszton beismerik máris, hogy a zsidókat nem nélkülözhetik. De beismerik majd később masutt is. Csak hogy addig millió pengők vesznek el, addig üresek lesznek a balatoni nyaralók, meg a pesti szállodák, addig fizetésképtelen lesz, nemcsupán a legnagyobb pesti börténykereskedő cég, hanem sok más üzlet és vállalat is, amely majd zsidó és keresztény alkalmazottak ezreit lesz kénytelen elbocsátani. Kiderül majd, hogy a leghatálytalanabb védelem volt ez, amelyet Tasnádi Nagy András NÉP elnök és dr Mikecz igazságügy-miniszter fundáltak ki.

A magyar zsidó kereskedelmi utazók kezdték meg a sort. Ők már „kivételt képeznek”, de nem lehet fix fizetést adni nekik, csak proviziót és napidíjat. Sovány kenyér, de ez még nem kell csikszentdomokosi és alsóverő jászhaszai Urgumburgum Tiha-



mér-nak, aki eddig díjtalan díjnak volt a diurnián. Majd jön erre is a „hatályosabb védelem” és Kohn Mór kereskedelmi utazó mehet éhenhalni, mert ezt a „kunszt”-ot is fogja tudni ő. Csak rendelet kell hozzá. Ahogy ezt tasnádi nagyandris bácsi elképze-
zeli...

Egy vidéki lap

antiszemilizmusa

Megjelenik Oradeán egy lap: Estilap a címe. Délben jelenik meg és bulvár-izü tónusával megfelelő olvasóközönsége van. Például a futball-drukkerek szeretik, mert oldalakon keresztül foglalkozik azzal, ha valamelyik futball-fenoménnek egy lábkörme fáj. De ehhez semmi közünk. Ja, még csak annyit, hogy zsidóké a lap, olyanoké, akikkel semmiféle üzleti antagonizmusunk nincsen. Sőt, a felelősszerkesztője és egyik tulajdonosa Marton István különösen szimpatikus nekünk. És előljáróban el kell mondjuk, hogy nem volt itthon, amikor az a cikk megjelent, amelyről alant szólni fogunk.

Ebben az Estilapban fényes nappal megjelent egy Palesztina-ellenes cikk. Hogy is mondtuk? Palesztina ellenes? Rosszul mondtuk, mert ez egy kimondottan antiszemita cikk volt. Egy olyan cikk, amelyet valamelyik zsidó titán helyeztetett el a lapnál úgy, mintha valaki önmagát arcúlköpi a tükör előtt. Nem tudunk mást mondani, csak azt, hogy pimasz egy cikk volt. E sorok írója olvassa — mert mindent olvasni kell, hogy informáltak legyünk — a Völkischer Beobachtert, meg a többi uszító lapokat mindenféle nyelven. Egy ilyen gyűlölködő cikket,

Hasadj szikla hasadjál,
Vizből ki ne apadjál.

Bizony... sok baj van a vízzel. Az új haza, amely most még a kenánitáké, jebuszitáké, perizitáké és más bálványimádó tisztáitan népeké, szintén nagyon szűkölködik vízben, akárcsak a félcetes pusztá, valamint Edom, Moáb és Ámon országai... Jah, a hatalmas az Egyedülvaló, aki Faraót és hadseregét a vízbe süllyesztette, mostoha volt ezekhez az országokhoz... Nem adott elég vizet... Az aserita Szetud, Michael fia, a nagyhasu, kibizlalt képű hallgatagon ringatta nagy busa fejét és olykor-olykor szót váltott a társával a gádita Geuálal Máchinak a Gád törzs fejedelmének fiával:

— Honnan veszünk majd vizet magunknak, aszszonyainknak, gyermekeinknek, nyájaink részére és tevéink számára?...

A gádita nem válaszolt semmit... De az ő fejében is hasonlóan súlyos kérdések meredeztek a jövő felé. Hogy mit hoz vajon a jövő? Meg tudnak-e majd birkózni Jákob fiait és József utódait azokkal a népekkel, akik most még elfoglalva tartják a földet, amelyet Adonáj odaígért Ábrahámnak.

Igaz, Adonáj lesz velük a homfolgalás nehéz harcában, de viszont a nép könnyen hajlamos a rosszra, Tamuz 17-ike még életken él mindenkinek az emlékezetében, amikor a Vezér egynapos kérésé miatt megkörnyékezték Áront, hogy „ime a férfiu Mózes, nem tudjuk mi lett vele, készíti hát nekünk isteneket, akik elűtünk járjanak és mutassák vándorlásainkban az utat... Tamuz 17-ének napja volt... És a nép láncolt, vad örömben kuszongott a híressen készült aranyborjú előtt, késő délután felé

megjelent a hegy oldalán Mózes és látták, hogy a fájdalom és a bosszualás dühe önti el a megszállottságtól sugárzó arcát... És Moseh megragadta a két kőtáblát és odacsapta a hegy sziklához, hogy Jah írása ezer apró szilánkra tört össze...

A népben sajnós — állapította meg a gádita törzsfő — megvan a hajlam a bűnözésre és ha büntetést elkövetni, akkor Jah elfordítja tőle ábrázatját... Hogyan lehet akkor egy ilyen néppel országot elfoglalni és legyőzni a rettenhetetlen óriásokat, Achimon, Sésáj, Talmaj törzseit, akik mind Ánoknak a szörnyű erejű óriásnak az ivadéka?... És a komor, büszke, dacosan égfelé meredő sziklavarak, amelyek elzárják az utakat Kanaanban, hogyan foglaljuk el majd azokat??... A hetszerez fallal körükerített városok miképpen fognak valaha is meghódolni Eiraim és Manassé gyermekei előtt, akik kényeskednek, selypítve beszélnek vagy az aseriták előtt, akik reppont kényelmesek, lusták és nem tudnak éhséget, fáradtságot vagy szenvedést tűrni?...

A férfiak élen haladó Káleb most p'henót rendelt el, Sámua Zákur fia Reuben törzsének fejedelmét ömlöket szedett elő, amelyekből bört ittek. Az édes bor felüditette őket. Hoséa, Nun fia imát mondott a borra és a többiek hálásan hódolnak Adonájnak, hogy a pusztai utjukon segítségükre volt és sértetlenül térnek immáron visszafelé Izráel sátrai felé.

A harmadik napfelkelte után megpillantották Kades sátrait és amint egy-két mérföld távolságra beérték a táborozást, már látták a sivatag homokján elterülni a sok millió és millió apró szemcsés pogácsát: a mannat... A férfiak meggyorsították lépéseiket és Ab hó 9-én kora délután negyvennapos tá-



mint ez az Estilapé, még nem igen láttunk megjelenni. Valamelyik pesti szélsőjobboldali krajcáros újságból vehette ki egyik lusta újságíró, aki talán végig sem olvasta a cikket, csak amikor megjelent. Mert különben nem is tudjuk elképzelni, hogy létezen egy zsidóember, aki ezt leadhassa. Ha véletlenül egy nemzsidó tulajdonos adta volna le: akkor még a Hegedűs koncern lapjai is felháborodtak volna. Többek között azt írja, hogy Palesztina a felelőtlen szabadszeretem, az uzsora és egymás-becsapásának országa, reménytelen ország, agyonbombázott és minden rossz, ami még ezzel jár.

Értsük meg jól. Mi nem vesszük rossz néven valakitől, ha nem cionista. Elvégre ez lehet még ma is, tiszteletreméltó meggyőződés, ha azt mondja valaki, hogy nem akarok zsidó Palesztinát. Ez lehet rövidlátó fel fogás szerintünk, de még ezért megkövezés nem jár. Legfeljebb később rajón arra, hogy mennyire szüklátóköri volt. De ez a cikk, amely megjelent, nem anticionista volt, hanem kimondottan antiszemita. Szélsőséges, gyűlölködő antiszemita cikk, amilyen kevés jelent még meg nyomtatásban.

Nem is akartunk az egészszel foglalkozni. De annyian jöttek hozzánk felháborodva és elkeseredve, (nem cionisták, csak zsidók!) hogy irnunk kellett róla. És végül annyit, hogy az Estilap kiadóhivatalát tartjuk olyan jó üzletasszonynak, hogy többé nem engedi meg egy ilyen cikk megjelenését és megmossa fejét annak a süvölvény-

nek, aki ezt lemerészelte adni és aki ezzel végtelenül sokat ártott az egész zsidóságnak és az Estilapnak.

Aki meglagad bennünket — azt mi is meglagadjuk

Egy oradeai bankemert letartóztattak. Semmi közünk az ügyhöz. Nem szoktunk foglalkozni ilyen ügyekkel, mert nagyon delikát kérdések ezek. Vesztegetés, valuta-ügy és a többi, ami ezzel jár. A bíróság ügye a dolgot megítéli és ha kell, elítéli.

Ez az ügy azonban kirívóbb a hasonló ügyeknél, amelyek — sajnos — előfordulnak. Egy zsidó emberről van szó, akinek sohasem volt más kapcsolata velünk, mint-hogy zsidónak született. A templomot elkerülte és soha semmilyen közügyből nem vette ki részét. Hiába mentek hozzá és hivatkoztak a zsidó együttérzésre, hiába jöttek súlyos napok a zsidóságra, hiába volt minden érv és könyörgés. Az „igazgató” ur soha semmilyen célra nem volt hajlandó adni egyetlen banit is. Megtagadott minden közösséget, de azt sem mondhatjuk, hogy „elvből”, vagy mert gyűlölte volna a zsidóságot. Objektíve megállapíthatjuk, hogy román vagy magyar célokra sem adott. Pedig sok milliója nem keservesen megküzdött munkából fakadt, hanem annál könnyebb lehetőségek biztosították számára. Így egyszerűen és objektíve megállapítjuk most, hogy vizsgálati fogságban ül: hogy a zsidóságnak sem egyedeiben, sem mint közösség soha semmi haszna nem volt abból, hogy dr Reményi Géza, a Dácia bank és menetjegyiroda igazgatója zsidónak született.

Ellenben most, hogy ügyeit hivatalok, bíróságok, a Banca Naționala és a sajtó pertraktálja, bizonyára a legtöbb ember, hol nyíltan, hol csak gondolatban azt állapítja meg, hogy a „zsidó Reményi”. Ez az, ami igazságtalanság. Mi meglagadjuk Reményi dr-t. Ahogy ő meglagadta a zsidó árvaházakat, a zsidókórházat, a zsidó szegényembert, a zsidó intézményeket és minden jóléti, vagy jótékonyági célra való adományát. Mi is most meglagadjuk vele minden közösséget. Bevalljuk, hogy vannak esetek, amikor egy nyolcgyermekes szegény mármarosai két tucat selyemharisnyát csempésző



koldus-zsidót, aki enni akar adni gyermekeinek és lefogják, bizony sokszor csendes részvét kísér a börtön ajtajait. A kétségbeesett szegény ember létfenntartási küzdelme ez és hisszük, valljuk, hogyha Menachem Hers Léb „csempész” csak egy sovány kis egzisztenciát kaphatna, örökre lemondana a kalandos pénzkeresésről. De ez az ügy egészen más. Ez nagystilű fezőr, aki luxuspartot épít, auton jár és hangos. Kemény-szívű ember, akitől soha zsidónak haszna nem volt. De most a nyakunkba varrják. Most azt mondják, hogy ime: ezek vagytok ti zsidók!

Tiltakozunk ez ellen. Mi meglagadjuk az ilyen embereket. Ezek iránt nem vagyunk részvételt. Egy cseppet sem sajnáljuk, mert nincs okunk rá, hogy sajnáljuk. Ő előre kimondotta, hogy társtalan akar lenni. Neki a zsidó közösséghez semmi köze! Ezt minden nemes ügyvel szemben minden alkalommal mereven, sőt gyakran szívtelenül bizonyítottá is. Így most ne adják nekünk. Nem kell! Maradjon ott, ahol van, ha azt megérdemli és ha azt jónak látják.

Mit csináljunk? Ez a zsidó tragédia. Minden reményeinkben csalatkozunk — csak Reményinkben nem csalatkozunk.

vollét után a Gyülekezés Sátra előtt jelentkeztek Mózes, Áron és a törzsatyák előtt...

Minden törzsfőnök külön számolt be nemzetségének tapasztalatról. Megmutatták a hozott gyümölcsöket, a nép látta az ország földjét, amelyet a kémek marékcsám osztozottak a férfiak között... A táborokban, a sátrak között férfiak, nők, gyermekek elvegyültek, hallgatták a kémek beszámolóját, nyüzsgöttek, hangoskodtak, vitatkoztak ezen a napon Izrael...

Az esti órákban kitört a lázadás. A símeoniták — ezek az örökös engedetlenség és összeférhetetlenség — kezdtek. Olyan országba akarnak bennünket vinni, amelynek lakói óriások, Sésáj, Talmaj szülöttei, ki tud azokkal szembeszállni? A morajlás, a zúgolódás, amelyet Símeonék kezdtek, átterjedt a többi törzsekre is, nemsokára Dán, Náftáli, Zebulon törzsei is hangoskodtak és a Gyülekezés sátra elé vonulva kiabálták, hogy mintsem itt a pusztában a hiénák, sakálók és keselyűk pusztítsák el gyermekeiket és őket, inkább vissza Micrájimba... A nép felkapta a jelszót és millió torok ordította, nekiperült az Úr hajléka előtt a jelszót: Vissza Micrájimba. Vissza Micrájimba... Az éjszaka óráiban, a máskor békésen alvó sátrakban most tüzes indulattal követelték a szájkodók, a gyávák és a hitetlenek, hogy nem szabad szembeszállniok az ország lakóival, hanem vissza... vissza Micrájimba... Pusztuljon Ámrám fia, üvöltötte Zimri, Szolu fia, Símeon törzsének leghangosabb lázadója... Le a vezérrel, aki idehozott bennünket a pusztába, hogy itt elsorvadjunk és gyermekeink, asszonyaink a Seol

martaiké váljanak... A lázadás, mint a medréből kiöntött széles folyam, elárasztotta Izrael sátoztáborát, a törzsek fellázadtak Mózes ellen... A szikra, amelyet a símeoniták pattantottak ki tűzbe, lángborította Párán pusztáját és a hajlékokat, amelyekről még nem is olyan régen énekelte extázisban Bileám: Oh, mily szépek a sátraid Jákób...

A veszedelmesek és leghangosabbak dőngélni kezdtek a Gyülekezés Sátrának kapuit... Hej Ámrám fia, Hej Mózes jöjj ki... hadd kövezzünk meg... amiért a pusztulásba hoztál bennünket, amiért itt a nagy sivatag közepén az éhhalál mered felénk, ne bujj el Jochebed fia, gyer elő, ha van merszed szembenézni velünk...

A vezér megjelent. Hatalmas szálas alakja ragyogott a csillagos éjszakában, a Gyülekezés Sátra fölötti tűzoszlop világított, amely rásugározta fényét Isten profétájára... Ugy állott a lázadók előtt, mint a tulvilágnak hatalmas szellemóriása... Nehézkes karjait felemelte és intett a tömegnek, hogy beszélni akar...

— Mit akarsz nekünk mondani te dadogós? — ordította feléje Zimri, a símeonita?? és a vezér felé hajította lándzsáját... Mózes két kezét az Égre emelte és ebben a pillanatban a Gyülekezés Sátra felől eltűnt a tűzoszlop, kialudtak a csillagok Párán pusztájában és vaksötétség meredt a lázadókra...

És Mózes, aki nehéz beszédű volt, a sötétségben felemelte hangját és mint évezredek kinyilatkoztatása, úgy süvített hangja végig Kádés sátrai fölött Áb. hó 9-ének vaksötét éjszakájában.

— Ugy? Eljöttetek a Gyülekezés Sátra elé lázadni... Otthon a sátraikban, asszonyaitok és gyermekeitek sirnak, ti pedig lázadotok Adonáj ellen... Nos

hát idehallgassatok Jákób fiait és figyeljetek reám Izrael törzsei... Emígyen szól Jah, a Seregek Ura:

— Veletek voltam Micrájimtól kezdve mind e napig és vezettelek benneteket e nagy sivatagon keresztül, csodákat mutattam nektek a tengerél, halottaitok tűz és láng villanásában szavaimat Színájnak hegyén... És most mégis fellázadtok ellenem? Kishitték vagytok, a szabadság helyett visszasírtok Gáluthot? Nem, Izrael fiait... Ezen az éjszakán nincsen okotok a sírásra, ok nélkül sírtok most, de majd évszázadokon és évezredekken keresztül lesz okotok, hogy sírtok, könnyeket hullajátok ezen az éjjelen Tisobeáv éjszakáján... Földönfutók, kigunyoltok, megsegyenítettetek és megaláztok leszték és Örök Szellemem sohasem fog elhagyni titeket, csak egyetlen-egyszer minden évben... ezen az éjszakán... Tisobeáv éjszakáján... A földre fogtok ülni, megszakítjátok ruháitokat, zsákokot öltöztök majd és hamut fogtok hinteni fejétekre Áb kilencedik éjszakáján... Most visszakívánjátok Micrájmot a gáluthot, akkor majd elöttetek lesz a Gáluth... Tisobeáv sötét éjjelének gáluta... Erre esküszöm és ezt megtartom... oly igaz, minthogy én vagyok az égnek és földnek Ura: Adonáj Cebáoth...

Ziháló mellett kimerülten hallgatott el Mózes... És szavai nyomán Párán pusztája felett süvítő szél vonult végig... És rászállt a lázadók táborára a faskodást, a halálos ifjedelem... A hangoskodást, szájkodást, asszonyok sírását felváltotta egy nagy, fiedt némaság... Áb hó kilencedikének sötétsége ráborult Izrael táborára...

Akkor először Izrael történetében ott Párán pusztáján...

És azóta oly sokszor...



Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Miron Pompiliu 8
Telefon: 2440

Organul Organizației Mizrahi din Ardeal.

Inseris în registrul publicațiilor periodice prin ordonanța No. 9/1938. Dos. No. 805/1938. Tribunalul Bihor, Secția III-a.

Naptár 5698

Péntek: Av 1, július 29. Ros-Chodes.

Szombat: Av 2, július 30. 2. פרוק

Heti szidra: מטה ומטע

Heti haftora: שמעו דבר ה'

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.44

gyertyagyújtás 7.56

Istentisztelet kezdete 8.13

Szombat befejezése 9.08

A nagy temetés után

A gyász mindig szívbemarkoló. Szomorú akkor is, amikor egy gyászkocsi után csak egy-két ember ballag. Az elhagyatottság érzését kelti abban, aki szemléli. De még megindítóbb a gyász akkor, amikor egy koporsó mögött egy nagy ország népe halad lehajtott fővel, szomorúan. A nagy királyné koporsója mögött tizenkilenc millió ember haladt gondolatban és mélységes együttérzésben a felséges család iránt. Ez a vasárnap délután, a temetés délutánja örökké felejthetetlen élmény számunkra. Az egész ország gyászolt. A legkisebb falunak elhagyatott szegény embere is gyászolt és mélységes együttérzéssel és hangulatban gyászolt az ország össz-zsidósága is. Aki látta azt az ezernyi tömeget, amely megtöltötte a nagy oradeai templomot és könnyes szemekkel hallgatta az elhangzó gyászbeszédet, akik látták azt a nagy deputációt, amely a kegyelet virágait tette le a Nagy Királyné szobrának talapzatára: az érezte, hogy itt nem egy felsőbb parancsra kiadott rendelkezés betartásáról van szó, hanem spontán szeretetről, amelyet a zsidóság a dinasztia iránt érez. A nagy gyász, amely Mária királyné halálával érte az országot, nem mulik el a külső gyász jeleinek bevonásával. Az emlékezés továbbra is élni fog örök időnkig minden román alattvaló szívében. A zsidóság iránt mindig megértő volt a nagy királyné és a zsidóság tud végtelenül halás lenni, amikor együttérzést és felsőbb kegyet érez. Mária királyné elhunyt és az ország nagy gyásza a dinasztikus érzést megerősítette bennünk és alattvalói hódolattal fordulunk Öfelsége II. Károly királyunk felé, akinek védő kezét annyira érezzük és akiben bizva-bizhatunk.

Újra kezdődnek a munka napjai, a küzdelem és hétköznapi élet, de az örök kegyelet virágai nem fognak elhervadni és a romániai zsidóság kegyelele nem csökken majd a Nagy Halott iránt, aki immár örök álmát alussza a curtea-de argesi kripta csendjében.

Legyen Emléke örökké áldott!

— Szülők figyelmébe! Diáklány orth. házaspárnál gondos, uri otthonra talál. Iskolához, zeneakadémiához közel. Megkereséseket augusztus 1-ig Kemény Sándor Budapest, Király-utca 47, I. em. 38.

— 1200 berlini zsidó az új koncentrációs táborban. (London.) A Daily Telegraph írja, hogy a Weimar mellett létesített új buchfahrt-i koncentrációs-táborban 1200 zsidó van, akiket a legutóbbi kávéházi razziákon fogtak el és még eddig nem bocsátottak el onnan. Vannak azonban olyanok is, akiket annakidején elfogtak és azóta szabadlábra helyeztek. Az új táborban 6000 embernek van helye.

— Eljegyzés. Fried Rózsika (Oradea) és Kohn Adolf (Marghita) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— A jeruzsálemi rádió külföldi zsidóknak is fog előadásokat tartani. (Varsó.) Számos európai cionista intervenciójára és beadványára elhatározta a jeruzsálemi rádió, hogy olyan előadásokat is fog tartatni, amelyek a külföldi zsidók részére szólnak. A terv rövidesen megvalósul és nagy az érdeklődés iránta.

— Jómódu, független, 37 éves egyedülálló özvegy asszony 800.000 lei ingatlannal és hatezer lej havi jövedelemmel keres existenciával rendelkező, 45 év körüli, komoly élettársat, esetleg 1-2 gyermek is lehet. Leveleket „Hüségese élettárs” jelleggel a kiadóhivatal továbbítja.

— David Frankfurter amnesztiát kap?! (Bern.) Még élénk emlékezetében van a zsidó olvasóközönségnek az a gyilkosság, amelyet David Frankfurter követett el Hitler svájci megbízottja Gustloff ellen, amiért a bíróság súlyos szabadságvesztésre ítélte. Most, hogy népszavazás volt Svájcban, amely szerint a különböző kantonok büntetőtörvénykönyveit egyesítették, kilátás van arra, hogy az egységesítés folytán lényegesen enyhül Frankfurter büntetése, az sincsen kizárva, hogy rövidesen szabadlábra helyezik.

— Egy magasrangú amerikai bíró halála. Amerikából jön a hír, hogy a legfelsőbb bírói tanács tagja, Benjamin Nathan Cardozo 68 éves korában elhunyt. Brendeis mellett volt a legfelsőbb tanács tagja és az amerikai zsidóság egy kiváló egyénisége. Amikor a New-Deal törvények körül a hatalmas viták folytak, akkor tántoríthatatlannul Roosevelt mellé állott. 20 évig volt a legfelsőbb tanács tagja és sok könyvet meg tanulmányt írt. 1870-ben született New-Yorkban. Nagyon visszavonultan, csak munkájának élt. Amikor ez év elején beteg lett, le akart mondani tisztségéről, de Roosevelt nem engedte. Cardozo nem vett aktív részt a zsidó életben.

Nyaraló családok figyelmébe! (Tihucán) (judetul Nasaud) klimatikus magaslati helyen Nierenfeld orth. kóser panzióban mérsékelt árak mellett teljes ellátás kapható ágynemű nélkül. Vasut- és autóbusszállomás. Érdeklődők irjanak Nierenfeld Márton Prundul-Bărgăului címre.

Schwartz Menyhért né orth. zsidó leány internátusa Oradea

Ep. Ciorogariu 8. Telefon: 12-11

Fiu és leány gyermekek nyaraltatása

BRATCAN

(fővonal gyorsvonati megálló)

A második turnusra gyermekek felvételnek. Érdeklődni Bratcan vagy Oradea Str. Ep. Ciorogariu 2, telefon 12-11. Tökéletes tanári és orvosi felügyelet. Strand. Tenniszpálya. Külön ellátás. Prospektus



Romániai vezérképviselő:

„HIRMO” București, Bvdul Domniței 3. Telefon 505.32

Palesztinai gyártmány!

— Az Israel & Co nagy berlini cég is árja kezekbe kerül. (Berlin.) Tudvalevőleg egyik legnagyobb cége a német fővárosnak, az Israel & Co cég, amelyet eddig nem tudtak elvenni, mert részben angol tulajdonban van. A céget 1815-ben, tehát 125 évvel ezelőtt alapították és beházasodás révén részben angol tulajdon lett. Már régen akarták a nemzeti szocialisták valamiképpen rátenni kezüket, de eddig nem sikerült. Most azonban a legutóbbi zsidóellenes kilengések révén az üzletmenet annyira leromlott, hogy egész komoly stádiumba jutott az elhatározás, mely az üzlettulajdonosokat — dacára annak, hogy britt alattvalók — arra bírja, hogy eladják érdekltségüket árja érdeklődőknek. A család tagjai Londonban élnek az ismert Solomon-család leszármazottai.

Olcsón és jól étkezhet

Herschkovits

orth. kóser pensiójában

BUCUREȘTI, Str. Carol 25. I. emelet

(bejárat Strada Soarelui 7.)

— Egy lengyelországi zsidóasszony borzalmas öngyilkossága. (Varsó.) A napokban borzalmas tragédia játszódott le a lengyel főváros Zapiezuka uccának egyik bérházában. A 26 éves Pesse Vilner asszony borzalmas módon vetett véget életének. Előbb szublimátpasztyillát nyelt, azután, mikor látta, hogy nem vet véget életének, elővett egy konyhakést és ezzel felvágta ereit a kezén és lábán, majd megsebesítette nyakát is. De ekkor sem jött a halál, ezután kiugrott a második emeleti ablakból. De az udvaron növényfüre esett és így még ezután sem következett be a halál. Nagyon súlyos állapotban szállították be a kórházba. Husz orvos vizsgálta meg, de mégsem tudták megmenteni az életnek. Meghalt és egy háromhónapos csecsemőt hagyott maga után.

EGÉSZSÉGES ÉS BETEG EGYFORMÁN ÁLDJA A DIANA JÓ HATÁSÁT.

Az oradeai SZILÁGYI-féle ort. kóser zsidó fiuinternátus

felvesz az 1938 - 39. tanévre bentlakó és bejáró növendékeket. Az internátusban a tanulók okleveles tanárok gondos vezetése mellett teljes testi és lelki fejlődése biztosítva van

Érdeklődők
Oradea, Sir. Delavrancea 17-hez forduljanak.

Az intézet igazgatói
Dr. Szilas, zsidó liceumi igazgató és
Radó Pál kereskedelmi liceumi tanár

Roosevelt elnök zsidó barátai...

— „Népünk” eredeti riportja. —

Franklin Delano Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke mióta elfoglalta az elnöki széket a washingtoni Fehér Házban, azóta mindenkor a zsidóság legigazabb barátjának vallotta magát és ezt a vallomását tettekkkel be is bizonyította. Sokat írunk mi is róla már eddig is, de zsidóbarát politikájával és tetteivel valóban aranybetűkkel írta be magát a modern zsidóság, különösen oly tragikummal telített történelmébe. Most hogy az eviani konferenciának összehívásával oly sokat tett a zsidóságért, egynéhány ismeretlen részletet fogunk közölni Roosevelt-ről és a zsidósággal való kapcsolatairól.

Az Egyesült-Államok 33-ik elnöke Roosevelt, akít bensőbb és melegebb kapcsolatok fűznek a zsidósághoz, mint bármelyik más elődjét. Ez részben annak tulajdonítható, hogy 300 évvel ezelőtt, amikor Amerikában a család ősei letelepedtek, már akkor szorosabb barátságba kerültek egyes Hollandiából bevándorolt zsidó családokkal.

ROOSEWELT ÉS MORGENTHAUK SZOROS BARÁTSÁGA.

Szoros barátság fűzi Rooseveltet Henry Morgenthau juniorhoz, aki az elnökké választása után létesült úgynevezett „agytröszt”-nek a feje volt.

Henry Morgenthau, fia annak a Morgenthau-nak, akiről érdemes megemlíteni, hogy 1856-ban született Mannheimban, Németországban és 1866-ban vándorolt ki szüleivel Amerikába. Különösen hatalmas építőipari vállalatokat létesített. 1906-ban kezdett aktív politikával foglalkozni, 1912-ben nagy szerepe volt abban, hogy Woodrow Wilson lett az USA elnöke. Oscar S. Strauss utóda lett, mint törökországi nagykövet, ahol 1916-ig volt, majd erős kampányt kezdett Wilson újválasztása érdekében. 1919-ben tagja volt az amerikai békedelegációnek és 1923-ban annak a népszövetségi bizottság elnöke, mely a Kemal-pasa győzelmével hazátlanná vált görögök repatriálását intézte. Sokat tett Palesztina zsidósága érdekében a világháború alatt, amikor még ez a terület török volt és így, mint konstantinápolyi nagykövet, sokat is tehetett. 1920-ban megtekintette a lengyel zsidóságot is, mivel egy bizottsággal ott járt és erről szóló jelentése nagy feltűnést keltett annak idején. Ez volt az idősebb Morgenthau.

A fiatalabb Morgenthau legbefolyásosabb embere volt az elnök környezetének és nemrégiben is Párisba és Londonba küldte ki különleges és fontos küldetésben. Különben ez a barátság nagyon régi, hiszen Roosevelték és Morgenthau-ék szomszédos nagybirtokosok Duchess megyében, amely New-York államban van. Itt van Morgenthau-nak egy 1600 holdas birtoka és közelében van Roosevelték kastélya. Érdekes, hogy Morgenthau a nagy állam egyik legkiválóbb gazdája, mintgazdasága van és amikor szóráság volt ott és a gazdák oly sokat szenvedtek, ő nyereséggel zárta akkor is gazdasági üzleti eredményeit.

Szinte közmondássá vált, hogy tőle kapja az elnök „az első jöreggelt”. Mikor Roosevelt New-York állam kormányzója volt, Morgenthau volt az első földművelésügyi minisztere, mely tőrcát négy

évig eredménnyel töltötte be. Az elnök felcsége és Morgenthau felesége között meleg baráti viszony van. Morgenthau-né naponta vendég a Fehér Házban és Washington uccáin állandó kísérője Roosevelt-nak. A fiatalabb Morgenthau különben a Cornell-egyetem gazdasági fakultását eredménnyel és kitüntetéssel végezte és élénk részt vesz a zsidó közügyekben is. A zsidó kertészegyesület elnöke az USA-ban, a felesége pedig a „Council of Jewish Woman” szervezetének vezetője, amely a zsidó nők nagy országos szervezete. Morgenthau-né atya Josef Fantel volt, aki többmillió dolláros vagyonának nagyrészt zsidó jótékonyági célokra adta. Amikor megkezdte Roosevelt működését, az „agytröszt” ellen sok kifogás merült fel. Morgenthau iránt sem volt nagy a bizalom, de később meggyőződtek arról, hogy kiváló, nagyképességű, széleslátókörű szakember. Ő állapítja meg a buza-termés kontingensét, általában a termelés szabályozását, hogy megakadályozzák a tulproduktót.

BERNARD M. BARUCH ÉS JESSE IZIDOR STRAUSS.

Roosevelt másik barátja: Bernhard M. Baruch, a bankár. Számos konferencián képviselte már a csillegos lobogót, akinek 1933-ban még 300 millió dollárra becsülték vagyonát, de most sem sokkal kevesebb. Bernard M. Baruch és az elnök 26 éve vannak szoros barátságban még abból az időből, amikor Wilson elnök 1912-ben tengerészetiügyi államtitkárnak nevezte ki Rooseveltet. Egy házban laktak akkor Washingtonban és nyolc éven át jártak mindég karonfogva, amint elhagyták a tengerészetiügyi miniszteriumot a Pennsylvaniam Avenuen.

Bernard M. Baruch 1870-ben született Dél-Carolinában. 1916-ban a nemzeti védelmi tanács tagjaként az állam nyerasanyag beszerzését vezette, majd pedig a hadsereg legfőbb bevásárlási ellenőrzésével bízták meg. 1919-ben a párisi békekonferencia legfelsőbb gazdasági bizottságának tagja lett.

Harmadik zsidó barátja volt Jesse Izidor Strauss, aki párisi nagykövet volt egyideig, amikor Roosevelt elnök lett, de azután váratlanul elhunyt. Nagyon érdekes ezzel a híres zsidó családdal való barátság is. A Harvard egyetem hallgatója volt még az elnök, amikor együtt lakott egy diákszobában Herbert Strauss-al, aki fivére volt az egykori párisi nagykövetnek. Az ő apjuk az első amerikai zsidó miniszter volt Theodore Roosevelt elnöksége alatt. Unokaöccse volt Nathan Straussnak, New-York állam örökös diszpolgárának, a világhírű zsidó filantróp-nak. A Strauss-család története szorosan össze van forrva az amerikai zsidóság utolsó százéves történetével, amelynek úgyszólván minden egyes tagja áldásos munkásságot fejtett ki a zsidóság érdekében. Jesse Izidor Strauss a „Macy” áruház tulajdonosa, Georgia államban született és családja élénk részt vett a polgárháboruban.

Külföldi szolgálatban az elnök még más zsidó barátait is kitüntette, így Lavrance Steinharát ügyvédet, a jogászvilág egyik kitűnőségét, aki egyideig Svédországban képviselte az USA-t. Ezenkívül David Kaufman-t, akit Uruguay követévé nevezett ki és Herman Herstein újságíró-t Albánia követévé nevezte ki.

KÉT EMBER ÉS EGY AGY...

A „Népünk” nagy cikket közölt annak idején Herbert H. Lehmanról, aki az Egyesült Államok legnagyobb államának, a new-yorkinak főkörmányzója. Tizenötmillió lakosa van ennek az államnak és a választások előtt mind a két izben Roosevelt erősen sikraszállott barátja megválasztása érdekében. Két-tőlükét oly szoros barátság fűzi össze, hogy a lapok hosszú időn át úgy említették őket szatirikusan: Két ember és egy agy... Lehman íróasztalán külön telefon van, amely direkt vonallal köti össze Roosevelt elnökkkel Lehmann kormányzót. Lehman zsidó mivoltáról és arról a hatalmas munkáról, amelyet a „Joint Distribution Committee” érdekében kifejt, külön köteteket lehet írni.

Érdekes, hogy amikor Jimmy Walkert, New-York főpolgármesterét elmozdította állásából, ezt a zsidó Samuel L. Rosman tanácsára tette, aki után megválasztották La Guardia-t, ekinek tudvalevőleg anyja részéről zsidó vér csörgedez ereiben. Különben az említett Rosman vezette Walker ellen a vizsgálatot és kuriai bíró lett. Se szeri, se száma az elnök több zsidó tanácsadóinak, barátainak.

ROOSEWELT ZSIDÓ BARÁTAI TANÁCSÁRA HIVTA ÖSSZE AZ EVIANI KONFERENCIÁT.

Stephen S. Wise rabbihoz is szoros baráti szálak fűzik és az, hogy összehívták az eviani konferenciát, egészen bizonyosan zsidó barátainak és tanácsadóinak köszönheti a világ zsidósága, Roosevelt elnökkkel kapcsolatban már öt esztendővel ezelőtt még első elnöksége idején kiadták az amerikai zsidók a jelszót:

Back the President! ami azt jelenti „Támogassátok az elnököt! és támogatták is és rendkívül lelkes hívei, amit ez a kiváló nagy ember minden tekintetben kiérdemel. Sokat tesz a világgazdaság felfejtése érdekében, a világbékének is egyik őrzője és anyamórukt Európában annyira üldözött szerencsétlen zsidóságnak legnagyobb, legigazabb, legkiválóbb és legnagyobb hatalommal rendelkező barátja. Adja a Gondviselés, hogy még sokáig tudja kifejtetni az egész világra áldásos működését és tevékenységét.

Rouge-ok

Puderek

Kölnivizek

a raktár tulzsufoltsága miatt

önköltsegi árban kerülnek eladásra!

Farkas István

„Apollo” Drogueria

Ciuda, Reg. Ferdinand - Telefon: 14-85.

— Az oradeai Mizrahi templomban szombat-ról-szombatra a vezetőség gondoskodik arról, hogy mindig újabb előimádkozó-atrakciókkal vonzza szervezetébe a várcs zsidóságát. Az elmúlt szombaton nagyon érdekes vendége volt az imaháznak Dávidsohn Jenő londoni főkantor személyében, aki felkérésre élvezetes szombati imát nyújtott a jelenlevőknek. A londoni kantor iskolázott és erőteljes hangja szinte lenyűgözte a jelenlevőket. Reméljük, hogy a vezetőség gyakran fog gondoskodni hasonló vonzerőről, hogy a szervezeti helyiségei — ép úgy, mint az elmúlt héten — megteljenek az imádkozó hivatással.

— Az oradeai Chevre Kadisa és a Zsidó Kórház gyászülése. Vasárnap délután 5 órakor, ugyanabban az órában, amikor a nagy királyné sirbátétele megtörtént, tartotta meg rendkívüli gyászgyűlést az oradeai Izr. Szentegylet előljárósága és képviselőtestülete úgyis, mint a Zsidó Kórház fenntartó testület.

Leitner Lázár elnök méltatta kegyeletes és emelkedett szavakkal azt a pótolhatatlan veszteséget, amely a nagy királynő elvesztésével országunkat érte és amelyet a zsidóság különösen átérez, mert személyében egy, az igazságot, az emberszeretetet, az emberi szenvedést és szükségét mindig megértő nagy egyéniség szállt a sírba.

Az ő emléket megőrzendő, Leitner Lázár elnök indítványára a gyászgyűlés kimondta, hogy a Zsidó Kórház születési osztályán minden évben július 18—24-ike között, tekintet nélkül vallásra és nemzetiségre, egy jelenlévő szegény szülőasszonyt díjmentesen felvesz és az esetleg születendő leánygyermeknek a „Maria” nevet adatja.

Ezzel az ünnepélyes gyászülés véget ért.

— Kérélem nemesszívű testvéreinkhez! Egy szerencsétlen bajbajutott nő, aki str. Piaja Cerna 4 (Papház) lakik és akit férje, mint csehszlovák állampolgár kénytelen volt itthagyni, miáltal elagott édesapjával és 3 apró gyermekével elhagyottan maradt, kéri jószívű zsidó emberek támogatását.

— Oradeán közvetlen a szénapiac mellett építés alatt levő ház üzlettel, 2 szoba, mellékhelyiséggel olcsón és sürgősen eladó. Ugyanott házfűtés céljaira parcellák jutányos árban. Kedvező fizetési feltételek. Cim a kiadóban.

— FÜZŐ ÉS MELLTARTÓ legújabb modellekben ROSENZWEIG R. leányánál, JUST-nénál szereshetők be. Oradea, str. Ciorogariu 11. Főpostával szemben.

Négyszobás,

összkomfortos lakás, hideg-meleg vízzel, központban

november 1-re kiadó

Cim a kiadóban.

Minőségben
árakban
izlésben

szövet

különlegességeink vezetnek!
Dus választék! Szolid kiszolgálás

Havas és Grünfeld

posztóruház

Oradea, Piața Regina Maria I. (Mishlido)

Fűzőnél ezerszeresen helytálló az a tétel hogy olcsó, szemnek való fűző luxusát csak gazdag hölgy engedheti meg magának. Elegáns uriaszony csak első helyről való, nagyon jó szabású, formaálló fűzőt visel és azt a jó hírnévről előnyösen ismert

Kovács Sándorné

fűzőszpecialistánál (Nilsesz-telep) rendel, aki jó szabás és elegáns vonalak mellett jól kipróbált, becsületesen kidolgozott munkát is ad. Már pedig sok hölgnél ez éppen olyan fontos, mint maga a fűző formája.

Jeremiádák a talmudista lakodalmán

Gyászdalokat énekelt barátja lakodalmán a huszonöt talmudista, mert nem kaptak vacsorát — Egy amerikai ur olyan mulatóságnak találta az esetet, hogy dusan megvendégelte a talmudistákat

Ungvár. — Kómikus jelentekben bővelkedő lakodalom volt az elmúlt napokban az Ungvár melletti kies fekvésű Szobránc gyógyfürdőn. Egy fiatal, alig 19 éves jócsaládból származó ungvári talmudista, aki szigorúan betartja a vallási előírásokat, elhatározta, hogy megnősül. Rövid kutatás után felfedezte a jövődobelljét is egy ungvári, ugyancsak szigorúan vallásos kereskedő leányának személyében. A fiú és a leány hozzátartozói megállapodtak a hozományt illetően is, melynek értelmében a fiatalember három éven keresztül ingyen kosztot, lakást és ruházatot kap a leány szüleitől.

Ilyen előzmények után került sor a lakodalom megtartására, melyre a vőlegény meghívta az ungvári talmudiskola 25 növendékét is, akik a jó lakodalmi ebéd és vacsora reményében szívesen tettek eleget barátjuk meghívásának. A szokásos formalitások elintézése után a meghívatottak, leültek a lakodalmi asztalhoz. Azonban a lakodalmasok nem vettek tudomást a talmudistákról, akik elkeseredve látták, hogy amikor ők éheznek, a többi vendég vígan falatozik. Elkeseredésükben rövid haditanácsot tartottak és ennek eredményeképpen elhatározták, hogy gyászdalokat fognak énekelni. Az elhatározást tett követte. A huszonöt talmudista levetette a gyász jeléül cipőjét, a hosszú lécát megfordították és mint a gyászolók a földre ültek és hangosan kezdték a jeremiádákat énekelni. A furcsa éneklésnek és jelenetnek rengeteg nézője akadt, akik harsogó nevetéssel hallották a magyarázatot, a lakodalmi nép azonban továbbra sem vett tudomást a talmudisták furcsa viselkedéséről. Már-már kudarcba fulladt az egész ceremónia, amikor a vendéglő előtt elcsúszott egy amerikai fürdővendég, aki a nagy csoportosulás láttára megkérdezte, hogy miről van szó. Amikor elmondották, az amerikai ur nagyon mulatott az eseten, majd bement a vendéglőshöz és átadott egy 500 koronás bankjegyet azzal, hogy a 25 talmudista részére vacsorát és italt adjanak.

A talmudisták a happy-endnél nyugodtan feálltak helyükről és most már vig éneklés között hozzáültek a gazdag vacsorához, melyet a Szobráncfürdőn üdülő amerikai jókedve juttatott részükre.

— 50 éves szakképzett kereskedő, aki önálló is volt, segédi, raktárnoki, vagy utazói állást keres, esetleg más elfoglaltságot is vállal. Cim: Wechsler Ernő Uioara.

— Száztíz éves Kárpátalja legidősebb polgára. Ungvárról jelentik: Kárpátalján aránylag elég sok olyan ember él, akinek életkora a száz évet is meghaladja. Számosan a századik évet is túléltek. Egy ilyen öreg ember él Mikulovce községben, Jakubovits Mordechaj személyében, aki 110 év-nél is idősebb. Jakubovits még ma is mozgékony, magas kora ellenére elvégzi unokájának gazdaságában a munkáját.

— Hirdetmény. Ezennel közhírré tesszük, hogy Mátyás orth. kóser étterem Clujon Cal. Reg. Ferdinand 49. sz. alatt felügyeletünk alatt áll és így kaszusz szempontból teljesen megbízható. A cluj aut. Orth. Izr. Hitközség rabbinátusa és kaszusz-bizottsága

Patkányirtó **Bimicid** 1 doboz 36 lei
Egérirtő **Megus** 1 doboz 10 lei
Svábbogárirtó doboz 12 lei és 20 lei
Kis **Week-end** gázfűtő 30 lei

Stern Fierarie Centrala
Piața Mihai Viteazul 2. Telefon 21-92



Legmodernebb, legolcsóbb,

„Standard”

vasbutorgyár

Strada Hurel Lazar 10.

(Szeged központ)

Kelmefestést

Női ruhák, férfi öltönyök, trenckotok, átmeneti kabátok vegyi tisztítását szépen és olcsón vállalja

BORGOS

ORADEA, Színház oldal, Bazár-épület.



PRIM
a fém-
tisztító
Királya

Ugy minőségileg mint árban

„VULCAN” Hartmann verhetetlen

Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 1.

Relikviliók, bőröndök és utazási cikkek saját üzemi lerakata

Hackmayer — uri szabóság és férfi divattizlet

Oradea, Bdul Regele Ferdinand 4

Telefon 2075

Angol és belföldi szövetudonságok
Uri divat különlegességek
nagy választékban



Hét-ről-hétre

Tel-Aviv. — Tudvalevőleg 300 terrorista támadta meg a Givat Ada kolóniát, mely alkalommal **Aron Uzkovits** 23 éves és **Simon Margolis** 27 éves telepes és egy segédrendőr súlyosan megsebesültek. Előbb elvágta a terroristák a telefondrótot és utána hevesen támadtak. A terroristák erőszakkal behatoltak a kolóniára, de kiverték őket. A ghaffirok bámulatos lelkesedéssel verték vissza a támadást. Ebben az ütközetben meghaltak **Maoni Goldberg** 40 éves és **Ichak Komarnik** 24 éves telepes is. Margolit is meghalt később a sebesülésébe. — Tel-Aviv és Mikve Israel között két zsidó fiút megtámadtak, amiért Salame arab faluban 22 személyt letartóztattak. — A jeruzsálemi postaépület közelében levő Silberstein féle papkereskedésbe bombát dobtak. Ennél a merényletnél Meir Silberstein 30 éves és Gedaliah Friedman 28 éves kereskedők súlyosan megsebesültek. Az arab, aki a merényletet elkövette, elmenekült. — A palesztinai ortodox zsidó szervezetek, beleértve az Agudasz Jiszroelit, a gerer chasszidok templomszervezetét is, egy felhívást adtak ki, amelyben súlyosan elítélik a zsidó ellenakciókat és dicsérik azt a bátorságot, amelyet a zsidók mutattak eddig a terrorakciók ideje alatt. — A kis Aktionskomité gyűlést tartott, amelyen megvitatották a helyzetet. A felszámoló bizottság előtti vallomásokot is megbeszélést és Ussiskin vallomását, amelyet tett, tudomásulvették helyesítőleg. — Egy autóbuszra, amely Emek Zebulon felé haladt, bombát dobtak, amely megölte **Eijahu Soanni** 27 éves munkást és tíz Nesheryári munkást megsebesített. — A napokban megölték **P. V. Tobias** Cardiffból származó üveggyárost és feleségét **Lily Tobias** aki írónő volt. A haifai gazdag gyáros, aki egy évvel ezelőtt került Palesztinába, saját autóján ment, amikor egy arab tömeg körülzárta autóját. Mindkettőt revolverlövés érte, majd Tobias kiráncigálták az autóból és törrel agyonszúrták. Kísérőjének sikerült megszökni.

FARADT? LEMOSÁS VALÓDI DIANAVAL!

London. — Dr J. H. Hertz, a brit birodalom grand-rabbija most ünnepelte hivatalbalépésének 25 éves jubileumát. Az ünnepi banketten **Lionel de Rotschild** tartotta az első felköszöntőt. Kivüle üdvözölték még a grand-rabbit **Sir Georg Jones**, **Commander Locker Lampton**, **prof. Brodezký** és végül Hertz megköszönte az üdvözléseket. — Az alsóházban **Sir Samuel Hoare** belügyminiszter válaszolt **Sir John Morris** Jones képviselő arra vonatkozó interpellációjára, hogy beengednek-e emigráns osztrák orvosokat. Kijelentette, hogy az orvosi szervezetek vezetőivel fogja meg tárgyalni a kérdést és olyképen fogja megoldani a kérdést, hogy a bejövő orvosok abszorbeálhatók legyenek. A brit orvoskonferencia, amelyet Plymouth-ban tartottak meg, elhatározta, hogy 50 osztrák orvosnak fogják megengedni, hogy Angliában praktizáljanak. Egy komitét is választottak, amely a belügyminiszteriumot támogatni fogja az orvosok kiváltságát illetően.

New-York. — Az amerikai rabbik és templomi vezetők konferenciáján elhatározták, hogy 500.000 dollárt fognak gyűjteni az **United Palestine Appeal** javára.

Tel-Aviv. Zsidó tengerészek kiképzésére a brit admiraltástól egy hajót kaptak a tel-avivi kikötő zsidói, amelyet **Eva Reading** névre kereszteltek. Ezzel kapcsolatban Londonban ünnepség volt, amelyen résztvett **Hoare Belisha** angol hadügyminiszter, **Ellicot** egészségügyi miniszter, **Lord Rotschild**, **Lord és Lady Lloyd**, **Lady Reading**. A hajó már meg is érkezett Tel-Avivba. Ez az első motoros hajó, amelyet a „Palestine Seafaring Society” küldött.

Fejfájásnál borogatásra, lemosásra lánál jótékony bedörzsölésre való Diana!

Az ardeali zsidók találkozóhelye!

BERKOVITSNÉ

(Oradeáról)

orth. kóser étterme

(a baia-marei rabbi hechsere)

BUCUREȘTI,

Str. Lipsicani 7.

Telefon: 462-91

3000c hátamögött. Postavámma szemben
elsőrangú erdélyi konyha!

FELHÍVÁS AZ ARDEALI MIZRACHI IFJUSÁGI CSOPORTOKHOZ!

A Cionista Világszervezet utasítása szerint, a napokban kell bezáruljon az ideai sékel-akció. Eminens érdekek tartjuk, hogy a csoportjaink figyelmét felhívjuk, hogy a közeljövőben összedendő kongresszus sorsdöntő lesz a zsidó népre nézve és minél nagyobb számban való képviselőre van ott szükségünk.

Csoportjainknak azon kell dolgozniuk, hogy az eddigi két Mizrahi mandátum helyett többet érjünk el Ardealban és ezt csak a nagyszámban elhelyezett sékellel biztosíthatjuk.

Kérjük csoportjainkat, hogy nagy tempóban folytassák a sékel kampányt és az akció befejezésekor pontosan számoljanak el és nekünk is küldjenek egy jelentést.

Brith Hanoar Hamizrachi ardeali Központja
Oradea.

— **Varsóban 1733 zsidó éheznek, mert nem süthetnek vasárnap kenyeret.** (Varsó.) A kormány rendeletet adott ki, amely szerint tilos a zsidóknak a vasárnapi kenyérsütés. Ezzel csaknem lehetetlenné vált existenciájuk, mert két napon át kell pihenjenek, szombaton a vallási törvények miatt és vasárnap, mert a kormány rendelkezte el. Kiderült, hogy 402 család veszítette el kenyereit 1733 családdal, akik nem tudnak azáltal kenyeret keresni, mert nem süthetnek vasárnap kenyeret.

— **A bécsi huligánizmus újabb rémtettei.** (Wien) Az uccai huligánizmus újra kiújult Bécsben. Az utóbbi napokban egy újabb sport lett divat, ugyanis a zsidó negyedben bekenegetik a falakat antiszemita jelszavakkal és karrikaturákkal. Ez a munka főleg éjszaka történik, amikor náci ifjak vezetőikkel felvonulnak az ehez szükséges festékanyagokkal. Igen sok zsidó üzletet bekentek és azt irták fel rá: **A tulajdonos Dachauban van!** Az erre vonatkozó panaszokat a rendőrség nem hallgatja meg.

— **Kiüzik Linz 600 lelket számláló zsidóságát.** (Páris) A Gestapo rendelete értelmében Felsőausztria fővárosának több mint hatszáz lelket számláló zsidó lakossága szeptember végéig köteles a várost elhagyni. A zsidók teljes kiüzésének okát a város vezetősége azzal indokolja, hogy Linz az osztrák nemzeti szocializmus központja és a Führer ott született. Linznek a zsidóságtól való mentesítése azt jelenti, hogy a kiüzött zsidóknak Ausztria és egész Németország területéről mennie kell, mivel a rendelkezések értelmében egyetlen német város sem engedélyezi a zsidók letelepedését. Ha az őszig nem fog akadni állam, amely a kiüzött linzi zsidóságnak menhelyet nyújtson, akkor a magaskulturájú linzi zsidó közösséget ugyanaz a sors fogja érni, mint a burgenlandi zsidóságot.

PÁLYAZATI HIRDETMÉNY.

Az oradeai Chevra Kadisa Izr. Szentegylet a Zsidó Kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályán megüresedett főorvosi állásra ezennel pályázatot hirdet.

Pályázhatnak megfelelő elsőrangú sebészeti képesítéssel bíró és a szülészeti-nőgyógyászatban abszolút jártas román állampolgárságu orvosok.

Pályázatok benyújtásának végső határideje: 1938 szeptember 20.

Pályázati feltételek megtudhatók a kórház igazgatóságánál (Spitalul Evreesc, Oradea, Calea Victoriei 36.) ahová a pályázatok is küldendők.

A Chevra Kadisa nevében:

Leitner Lázár,
elnök.

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

BUN DE IMPRIMAT.



ÜGYVÉDVIZSGÁN KÉRDIK A JELŐLTŐT:

- Mi az, ha valakinek két felesége van?
- Bigámia.
- Ha valakinek sok felesége van?
- Poligámia.
- Ha valakinek egy felesége van?
- Tragédia (vagy monotonia).

KORKÉP.

Egyik oradeai kereskedő lakásán megszólal a telefon. Csak a kisfiú van otthon, felveszi a kagylót. Egy erőlyes férőhang szól a telefonba:

- Küld ide a papádat.
- A papám nincs itthon, — mondja a kisfiú — a mamám sincs itthon és a butor mind a nagy-mamámé.

EZ IS MAGYARAZAT.

A nagyon vallásos zsidók tudvalevőleg a kalapjuk alatt még egy kis sapkát is viselnek. Valaki megjegyezte egy vallásos zsidó előtt, hogy ennek nincs semmi értelme, mire így válaszolt:

- Az emberek lakásában van egy plafon és afölött egy háztető. Az ókröknek az istállóban elég a háztető.

JÓ PARTI.

Két jóbarát találkozik az uccán és azt mondja az egyik a másiknak:

- Gratulálok, hallom, hogy megnősültél.
- Igen, — volt a felelet — és még hozzá a parti remek.
- Pénzt kaptál?
- Azt nem.
- Akkor biztosan szép a feleséged.
- Sőt, csunya és öreg.
- Nem értem, — csodálkozik a jóbarát — ez neked egy remek parti?
- Frászt nekem, — feleli dühösen a fiatal férfi — neki!

INFORMÁCIÓ.

Ez a történet még abból az időből való, amikor a forint járt.

Egy kereskedő bemegy a város legnagyobb ékszerészéhez, átad neki egy ezüstforintot s megkérdezi:

— Bitte, Herr Diamant, ich glaube, dieser Gulden ist falsch.

Az ékszerész megvizsgálja a forintot és kijelenti:

— Sie irren sich, dieser Gulden ist gut.

A kereskedő erre elmegy a Schwarz és Weiss rövidáru nagykereskedésébe, egy nagy csomó árut pakkoltat be, aztán kijelenti, hogy az árut hitelbe akarja, neve Gulden Manó.

— Na szép, — mondja a nagykereskedő — de hol lehetne magáról információt kapni?

— Hogy hol, — mondja a kereskedő — a Diamant ékszerész jól ismer, ép ma voltam nála, tessék tőle információt kérni.

A nagykereskedő rögtön felhívja az ékszerészt:

— Bitte, Herr Diamant, heute war bei Ihnen ein Gulden, sagen Sie mir, ist der Gulden gut?

— Ja, — mondta az ékszerész — der Gulden ist hochprima.

Az oradeai újságíróklubban egy ortodox zsidó tréllit eszik.

— Azt hiszed, — kérdi egy vallásos barátja — hogy szép látvány az, amikor egy híthű zsidó tréllit eszik?

— Mbach, — feleli a deliquens teleszájjal — há! akarom én magam így lefestetni?

TANÁCS.

A nemrég még dugaszdag nagykereskedő fizetési nehézségekkel küzd. Elsején esedékes egy húsz ezer lejes váltója és nem tudja beváltani. Az esedékesség előtti napon behívja a főkönyvelőjét és azt mondja neki:

— Adjon tanácsot, hogy mit csináljak?

A főkönyvelő kimegy, órákhosszat tanulmányozza a főkönyvet, aztán visszatér és így szól:

— Kérem, főnök ur, egyszerűen ne fizessünk.

A kereskedő büszkén kiegyenesedik és szeretettel mondja:

— Aber, Herr Buchhalter, nicht zahlen kann jeder Schnorrer!

Kényelmes Pensió?

Elsőrendű ort. kóser vendéglő és bodega!

Gelbstein-nál, București

Str. Azilul de Noapte 12. Telefon 51-2-39

Olcsó és pontos kisso'gálás!